

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Tractatus De Libertatibvs Ecclesiae Gallicanae

Charlas, Antoine

Leodii, 1684

Cap. IV. De phantastico Galliae Patriarcha.

urn:nbn:de:hbz:466:1-38227

CAPUT IV.

De phantastico Gallie Patriarcha.

1. **E**Ditis in lucem duobus voluminibus Petri Puteani de Libertatibus Ecclesie Gallicanæ, suspicatus quidam esse creandi Patriarchæ in Gallia, epistolam Paræneticam scripsit sub nomine Optati Galli ad omnes Episcopos illius Regni, ut huic molimini sese maturè opponerent. Exagitata est illa suspicio cum ab Isaacio Haberto Theologo Parisiensi, ac postea Episcopo Vabrensi, opusculo quodam stylo Oratorio conscripto, tum ab Illustrissimo Petro de Marca libris de Concordia Sacerdotii, & Imperii compositis. Inseedit nihilominus plurium animis concepta de affectato Patriarchatu opinio, quam fovent subobscuri quandoque rumores. Vanæ quidem sunt ea de re minæ, ac in flectendis ad præmittendum officium animis sapientum, quorum interest, minus idoneæ: Quia tamen simpliciores hinc commoveri videntur, propius ad considerandum idæalem illum Patriarcham admovenda est consideratio.

2. Cui metuendum esset ab illo monstro? Certè non summo Pontifici, cujus autoritas, cum Christum ipsum habeat autorem, nullis humanis machinationibus imminui potest ab iis, qui in Religione Christiana perseverare statuerunt: Praesertim, inquit Nicolaus I. epist. 8. quæ est ad Michaelem Imperatorem, cum Ecclesia Romana privilegia, Christi ore in B. Petro firmata, in Ecclesia ipsa disposita, antiquitus observata, & à Sanctis Universalibus Synodis celebrata, atque à cuncta Ecclesia jugiter venerata, nullatenus possint minui, nullatenus infringi, nullatenus commutari; Quoniam fundamentum, quod Deus posuit humanus non valet auolvere conatus. Et quod Deus statuit firmum, validumq; consistit. Alleg; potissimum peccat, qui Dei ordinatiõni resistere tentat. Privilegia, inquam, illius Sedis, vel Ecclesie perpetua sunt, Divinitus radicata, atque plantata sunt; IMPINGI POSSVNT, TRANSFERRI NON POSSVNT; TRahi POSSVNT, EVELLI NON POSSVNT. Insinuaverat eidem Pontifici Hermintrudis Regina Fran-

Franciae Carolum Calvum Regem Sedis Apostolicæ jura impetitorum, nisi quod optabat à Papa consequeretur, aucturum verò, si voti compos fieret; sed intrepidè respondit Nicolaus epist. 36. *Quod autem scripsistis, quia si exaudiamus filium nostrum, non detrimentum sed augmentum Ecclesie nostrae privilegii generetur. Nos certissimè credimus, quia PRIVILEGIA SANCTÆ ROMANÆ ECCLESIAE NULLVM POSSVNT SVSTINERE DETRIMENTVM, nec plantatio, quam Cœlestis Pater noster plantavit, eradicari, nec fundamenta, quae summus posuit Architectus, queant quibuslibet, & quantilibet fluctuationibus amoveri.* Epistolâ etiam 42. juxta aliam epistolam Gelasii ad Orientales; *Privilegia sua, inquit, à Christo Ecclesia Romana per Petrum consecuta est.*

3. Verisimilior esset timendi ratio Episcopis ipsis Gallicanis, si quando in Principem æquitatis & religionis minus amantem, ac in Archiepiscopum urbis Regiæ ambitiosum, & Regis studio, atque autoritate fultum incidere, ne instituto Patriarchatu, libertate Canonica, & magnâ propriæ Dignitatis parte privarentur. Unde enim orta est Episcoporum Metropolitanorum, Exarchorum, ac denique Patriarcharum Orientalium depressio, nisi ab Episcopis Constantinopolitanis ambitionis æstro percitis, & Imperatorum potentia armatis? A quibus etiam deinde totus Oriens in schisma, & demùm in hæresim attractus est: Homines scilicet carnales, Dignitates Ecclesiasticas ex urbium amplitudine, ac Principum illic commorantium Majestate, non ex Apostolorum, vel Ecclesiæ primaria dispositione metientes, putarunt, sicut Civitates Regiæ cæteris præminent, ita qui in eis sedent Præsules, Coepiscopis posse dominari. Quâ in re ipsi met Coepiscopi eorum apud Principem gratiam modò metuentes, modò implorantes, propriæ servituti colla, partim spontè, partim inviti submiserunt.

4. Sed ut ad Patriarcham Gallicanum redeamus; à quo crearetur? A quo suam Dignitatem & autoritatem acciperet? A Christo? A summo Pontifice? A Rege? Ab Episcopis ipsis Gallicanis? Non à Christo: quis enim ita desipiat, ut arbitretur Dignitatem Ecclesiasticam in Evangelio per septemdecim sæcula non detectam, ab Apostolis, ipso jubente, non collatam, ab ipso rursus de Cælo descendente fore

490 TRACTATUS DE LIBERTATIBVS,
fore tribuendam. Fidem non inveniret hujusmodi constitutio
extraordinaria sine plurimorum miraculorum confirmatione.

5. Christiani sunt, & Catholici, qui Regnum Francie incolunt, atque adeo verendum non est, ne Patriarchalis Dignitatis cum autoritate spirituali creandæ jus Regi adscribant. Illam sine autoritate Romani Pontificis institui, aut alicui Ecclesiæ impertiri non posse, quantumvis intercedat Principum sæcularium voluntas, docet S. Leo epist. 44. quæ est ad Marcianum Augustum cap. 3. occasione Anatolii Episcopi Constantinopolitani Dignitatem Patriarchalem ambientis; *Habet, inquit, sicut optamus Constantinopolitana Civitas suam gloriam, & protegente dextera Dei diuturno clementia vestra fruatur imperio. Alia tamen est ratio rerum secularium, alia Divinarum; Nec PRÆTER ILLAM PETRAM, QUAM DOMINVS IN FVNDAMENTO POSVIT, stabilis erit illa constructio.* Idem etiam scribit Nicolaus I. respondens ad consulta Bulgarorum cap. 73. verbis infra referendis. Imò Concilium Chalcedonense Dignitatem, quæ ex assensu Imperatoris Episcopum Constantinopolitanum auxerat, stare sine Romani Pontificis autoritate non posse sensit, ut in ejus Synodica ad S. Leonem videre est. Certè si Principes non possunt Metropolim Ecclesiasticam facere, ut capite sequenti probabimus, quæ poterunt Sedem Patriarchalem constituere? Aut quam habebit jurisdictionem spirituales Patriarcha hoc modo creatus.

6. A Summo quidem Pontifice posset quis ad Patriarchalem Dignitatem provehi; sed tunc Patriarcha non minus, immò magis subjectus esset sanctæ Sedi. Vocaretur enim in partem sollicitudinis, non in plenitudinem potestatis, ipsaque sollicitudinis participatione ad arctiorem cum supremo Ecclesiæ capite conjunctionem adstringeretur. Verùm exemplis Constantinopolitanorum, & aliorum Episcoporum edocti Pontifices, quàm difficile fit, ut ambitio adeptis tranquillè fruatur, & ulteriora, etiam vetita, non appetat, vix ad indulgendam illam exaltationem inducerentur.

7. At numquid possent Episcopi, Curia id optantis favorem aucupantes, vel indignationem metuentes, sibi met caput unum imponere, ac suam in id potestatem conferre? Certè, si
juxta

juxta vulgatam Juris regulam, *nemo plus juris ad alium transferre potest quam ipse habeat* ff. de jur. l. 54. non eximeret Episcoporum consensus Patriarcham à summi Pontificis autoritate, cui nihilominus subjacerent ipsi, nec prorsus successores suos ligarent. Etenim, si, ut communiter docent Juris Canonici periti, Episcopus sine summi Pontificis licentia Ecclesiæ suæ servitatem nequit imponere, & quæ circa hujusmodi fiunt, suos tantum tenent Autores; non magis ad Successores transferret Patriarchæ ab ipsis constituti, quàm Vicarii ab ipsis nominati potestas.

8. Accedit quòd Summi Pontificis est omnium Ecclesiarum jura defendere, sedulamque operam dare, ne vel ab ipsis Præsulibus lædantur. Atqui Gallicanæ Ecclesiæ maxima ex creato Patriarcha detrimenta paterentur. Plurimum enim earum imminueretur libertas, si Episcopis omnibus novus superior præficeretur. Metropolitanorum Dignitas obscuraretur, ac ferè deperiret, si vigeret Patriarchalis.

9. Denique non potest major Dignitas à minore constitui, Patriarchalis à Metropolitana, vel ab Episcopali, ut monet Nicolaus I. in resp. ad conf. Bulg. cap. 73. his verbis: *A quo autem sit Patriarcha ordinandus, interrogatis: Et idcirco scitote, quia in loco, ubi nunquam Patriarcha, vel Archiepiscopus constitutus est, à majori est penitus instituendus: quoniam secundum Apostolum minus à majori benedicatur. Deinde verò acceptâ licentiâ, & pallii usu, ordinat ipse sibi deinceps Episcopos, qui Successorem suum valeant ordinare. Vos tamen sive Patriarcham, sive Archiepiscopum, sive Episcopum vobis ordinari postuletis, à nemine nunc velle congruentius, QUAM A PONTIFICE SEDIS B. PETRI, A QVO ET EPISCOPATUS ET APOSTOLATUS SYMPSIT INITIVM, hunc ordinari, valeatis.* Præter rationem generalem, specialem aliam considerabat Nicolaus, quod scilicet Bulgari ad fidem Catholicam fuissent conversi ope Romani Pontificis, quæ ratio etiam locum habet in Gallia, in qua ex Innocentio I. à B. Petro, aut ab ejus Successoribus, sive illorum autoritate omnes illic fundatæ sunt Ecclesiæ.

10. Sanè licet, ut diximus, Episcopi Concilii Chalcedonensis, favente Imperatore Marciano, Ecclesiam Constantinopolitanam Patriarchali Dignitate insignire, refragantibus Apostolicæ Sedis Legatis, tentassent, Canon ille diu effectum

492 TRACTATUS DE LIBERTATIBVS,
caruit, renitentibus Summis Pontificibus, nec plenè ob-
tuit, donec accessit eorum assensus.

II. Concludamus igitur cum S. Leone epist. 89. quæ est
ad Episcopos per Provinciam Viennensem constitutos in causa
Hilarii Arelatensis Episcopi aliquam juris Patriarchici partem
ambientis, neminem debere jus indebitum in alios Episcopos
usurpare, neque posse Episcopos propria Dignitatis jura in
alium transferre, & ad sanctam Sedem pertinere hujusmodi
usurpationem castigare. *Alienum jus, inquit S. Leo, alter sibi non
audet vindicare. Suis limitibus, suis terminis, sit unusquisque contentus, & pri-
vilegium sibi debitum in alium transferre se posse noverit non licere. Quod si quis
negligens Apostolicas sanctiones plus gratiæ tribuens personali sui honoris deser-
tor esse voluerit, privilegium suum in alium transferre posse se credens, non il-
lud, cui cesserit, sed is, qui intra Provinciam antiquitate Episcopali ceteros præ-
venit sacerdotes, ordinandi sibi vindicet potestatem.*

C A P U T V.

*Primates, & Metropolitanos, in Gallia præsertim, suam
à summo Pontifice auctoritatem traxisse.*

I. **P**rimates illos, qui olim in variis Galliæ partibus à Ro-
mano Pontifice ad vitam dumtaxat constituebantur,
suam ab eo jurisdictionem habuisse nemo dubitabit, qui consti-
tutionis formam attenderit. Nam vicariâ tantum auctoritate
pollebant, ut expressè docent summorum Pontificum Episto-
læ, quibus illa concedebatur. Sic S. Remigius à Papa Hor-
misdæ, vel, ut alii volunt, à Symmacho in Regno Clodo-
vei recenter ad fidem conversi; sic Arelate Cæsarius à Sym-
macho, Auxanius, & Aurelianus à Vigilio, Sapaudius à Pe-
lagio I. Virgilius à Gregorio Magno, sic alii ab aliis in Gal-
lia constituti sunt Vicarii Apostolici, & S. Bonifacius in to-
to Regno à Zaccharia, ut ex summorum illorum Pontifi-
cum Epistolis constat. Ubi autem Primatus non personæ, sed
Sedi, sive personæ pro se, ac pro successoribus datus est,
ut Archiepiscopo Lugdunensi in quatuor Provincias Lug-
dunenses, quæ sunt Lugdunensis propriè dicta, Rotoma-
gensis,